

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckerek, Obilteva (Zapolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

Pénteken nyitják meg a szkupstinát.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 27.

A parlament megnyitására vonatkozólag létrejött a végleges meg egyezés. A megnyitó ülés, a megállapodás szerint, november 30-án, pénteken lesz, amikor is megállapítják a következő ülés napirendjét és az egyes miniszterek válaszolnak a beadott kérdésekre. Többek között a belügyminiszter felvilágosítást ad az egyetemi hallgatókkal történt legutóbbi incidensről.

A beogradi kormány válasza Németországnak.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 27.

A beogradi német követ értesítette az SHS állam kormányát, hogy Németország beszünteti a német jóvátételi szolgáltatásokat.

A kormány ma válaszolt a követ jegyzékére. A válasziratban közölte, hogy a jóvátételi szolgáltatások felett a jóvátételi bizottság fog dönteni, elvárja azonban Németországtól, hogy az SHS állam szerzett jogait, melyek a békeszerződésekben foglaltak, tiszteletben tartsa.

Készül a bírákról szóló törvény.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 27.

A bírákról szóló törvényt tárgyaló parlamentáris bizottság rövid időre megszakította volt üléseit. A bizottság ugyanis felhívta a Beogradban székelő bírák szövetségét, hogy küldjön ki szakértőt az ülésekre, akinek véleményét — nagyon szívesen — meghallgatják. A szövetség eleget is tett a felhívásnak és a bizottság rövidesen újra megkezdheti üléseit.

Szimity lemondása újra előtérben.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Zagreb, nov. 27.

Politikai körökben állítják, hogy Szimity, horvátországi tartományi kormánybiztos beadja lemondását. A leköszönés állítólag azért történik meg, mert a közeljövőben kinevezik államtanácsossá. Helyébe a kormánybiztosi székbe Jambrisa Milán zagrebi fogorvos kerül, aki az ellenzéki pártoknak — állítólag — nagy ellensége.

Beogradban a kombinációról, illetve a személyi változásról érdemlegeset nem tudnak.

Támadják a kormányt a súlyos adók miatt.

A pénzügyi bizottság folytatta vitáját. — Elfogadták a pénzügyminisztérium költségvetését.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, nov. 27.

Mint a pénzügyi bizottság eddigi üléseiből kitűnt, az ellenzék tervszerű támadó hadjáratot indít a kormány ellen. A szónokok hosszú beszédekben bírálják a kormány pénzügyi politikáját és ezzel is megakasztják a bizottság munkájában. A kormány most más módszert alkalmazott, mely feltétlenül be fog válni — ellenszerű — a rendszeresen megnyilvánuló kampeggnél. Elhatározta ugyanis, hogy a jövőben nemcsak délelőtt és délután, hanem este is tart bizottsági üléseket. Határozatának megfelelően a tegnapi napon este is üléseztek, mely éjfél utáni egy óráig húzódott el. A hosszú ülésnek meg is volt a kívánt eredménye, mert a bizottság megvitatta és elfogadta a budgetből a pénzügyminisztérium költségvetését.

A tegnapi vitában az első szónok Boriszavljevity (dem) képviselő volt, aki kifogásolta, hogy az ellenzék javaslatait nem veszik tekintetbe. Élesen kritizálta a pénzügyi adókiadó osztályok működését, melyek sokszor szabálytalanságokat követnek el. Elmondotta, hogy az adókiadás munkájára jellemző eset történt Belopolje községben, ahol oly súlyos adókat vetettek ki, hogy a lakosság egyrésze inkább le akart mondani minden ingatlanáról, mint-hogy az elviselhetetlenül magas összegeket megfizesse.

Sztjoadinovity dr. pénzügyminiszter válaszolt a támadásra és a belopoljei esetre vonatkozólag megjegyzi, hogy az ügyet megvizsgálja és a felelős tisztviselők ellen fegyelmi eljárást indít.

Kulovec (kler.) főleg a Szlovéniát illető kérdéseket feszegeti. A kivett adókat ő is súlyosknak találja és kifejti, hogy az ilyen rendszer később keservesen megbosszulja magát, mert megbénítja az amugy is nagy pénzinségtől szenvedő kereskedelmet és ipart.

A következő szónok Agatonovity kifogásolja, hogy az állami jövedelmeket nem szedik be helyes módon és véleménye szerint új rendszert kellene e téren bevezetni. Utal Szerbia régi területére, ahol a föld minőségét harminc évvel ezelőtt állapították meg s ma még mindig ezen régi kimutatás szerint adóztatnak, holott azóta sok terület teljesen elpusztult s vált mezőgazdasági célokra alkalmatlannak.

Attérve a vámhivatalokra, megjegyzi, hogy nagyobb ellenőrzést kellene ezeknél gyakorolni. Súlyos visszaélések történnek, melyeket csak úgy lehet megakadályozni, ha minél gyakrabban tartanak hivatalvizsgálatot. Végül kritizálta az egyedáruság működését és rámutatott káros rendelkezéseire.

A pénzügyminiszter rövid néhány szóval válaszolt a támadásokra és kijelentette, hogy a felhozott sérelmeket megvizsgálja.

Utána szavazást rendeltek el, melynek eredményeképpen szótöbbséggel elfogadták a pénzügyminisztérium költségvetését.

Ulain fogva marad.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, nov. 27.

A vádtanács Ulan és Bobula felfolyamodását elutasította, úgy hogy továbbra is fogva maradnak. Ugyancsak helyt adott a vádtanács az ügyészség felfolyamodásának Szemere ügyében, aki szintén fogva marad.

Nem oldódott meg a német kormányválság.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, nov. 27.

Albert, akit Ebert elnök a kormányalakítással megbízott, ma délután visszaadta megbízatását.

Az angol munkanélküliség kérdése.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, nov. 27.

Baldwin Bristolban kijelentette, hogy a munkanélküliség leküzdésére a legnagyobb energiát kell fordítani. Ha a hatalomra visszakérik, elsősorban arra köteleznék magát, hogy a tarifa segítségével a legvégső erőfeszítést tegye meg az ország jólétének emelésére a munkanélküliség megszüntetésével.

Mellett a kormány bármilyen lépésre elszánná magát, kikéri a nagyiparosoknak a tanácsát.

Vasárnap lesz Beckereken az első vámkonferencia.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckerek, nov. 28.

Megírta a „Torontál”, hogy a központi fővámigazgatóság rendeletére minden olyan vámhivatal, mely öt-nél több tisztviselével rendelkezik, havonta kétszer gyűlést tartozik összehívni, amelyen megbeszélnek a vámolási eljárásnál mutatkozó nehézségeket, meghallgatják a kereskedők, exportőrök esetleges javaslatait s megtárgyalják a vitás ügyeket.

A beckereki vámhivatal a bán-ság kereskedelmi- és iparkamarával egyértelműleg elhatározta, hogy az előirt gyűléseket minden hó első és harmadik vasárnapján tartja meg. Az időpontra nézve meg egyeztek afelett, hogy a konferenciákat délelőtt tíz órakor kezdjék és tizenkét óráig lefolytassák. Helységül a Lloydot jelölték ki, melyhez a vezetőség a bekegyezését is adta. A konferencián minden érdeklődő részt vehet.

Megbeszélés a Ruhr-ügyben.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, nov. 27.

A Daily Telegraph jelentése szerint az angol minisztereket és szakértőket tanácskozássra hívták össze, hogy a jóvátételt és a Ruhr-probléma új helyzetét megbeszéljék. A Ruhr-probléma új helyzete először abból származott hogy a

jóvátételi bizottság pénteki ülésén Németország képviselői kétségbe vonták a Ruhr-vidék megszállásának törvényességét. Másodszor új megvitást tesz szükségessé a ruhrvidéki nagyiparosok és a belga és francia mérnöki bizottság között kötött meg egyezés.

A kommunisták véres harcra készülnek Németországban.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, nov. 27.

A rendőrfőnök hivatalosan jelentette, hogy tudomása van arról, hogy a moszkvai szovjetkormány utasította a kommunista-párt berlini vezetését, hogy ma délután rendezzenek nagy tüntetést Berlinben a kommunista-párt feloszlata-ásáért. Keressenek alkalmat arra, hogy a rendőrséget véres összeütközésre kényszerítsék.

Berlinben éppen ezért minden főbb utvonalon erős rendőri különítményeket állítottak föl gépfegyverekkel. Minden tüntetés be van tiltva.

Konferencia a termelés fokozása ügyében.

Elfogadták a becskerei kamara előterjesztését.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, nov. 28.

A kereskedelmi- és iparkamarák beogradi kongresszusán a bánáti kereskedelmi- és iparkamara indítványára elhatározták, hogy konferenciát hívnak össze, amelyen a termelés fokozását célzó mozgalmat beszéljük meg. Az eszme mindenféle általános helyeslésre talált s már az első napokban bizonyossá vált, hogy az akciót a legszélesebb körben felkarolják.

A földművelésügyi minisztérium, melynek resortjába az ügy tartozik, november 28. és 29-ére, tehát mára és holnapra hívta össze a konferenciát. A tanácskozással a földművelésügyi minisztériumban tartják meg. Értesülésünk szerint több javaslat kerül megvitatásra, melyek közt a legéletrevalóbb a műtrágya fokozottabb használatát indítványozza. Ezáltal jelentős termésfeleslegre tennének szert, amellyel viszont számottevő mértékben emelhetik az ország exportképességét. A föld minősége, különösen a Vajdaságban amúgy is elsőrendű, úgy hogy a célszerűbb gazdálkodás feltétlenül meghozná a munka gyümölcsét. A konferencia elé — gazdasági körökben — élénk érdeklődéssel tekintenek.

Az értekezleten valószínűleg a becskerei kamara is képviselteti magát.

Letartóztatott sertés-tolvajok.

Most állítják össze bűnlajstromukat.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, nov. 28.

Perlezen az utóbbi időben egyre másra történtek sertés- és juhlopások, melyeknek tetteseit hasztalanul kereste a csendőrség. A nyomozás a legtöbb esetben teljesen eredménytelenül járt, sem a tolvajok, még kevésbé az eltulajdonított állatok nyomára nem tudtak ráakadni. Tegnapra végre sikerre vezetett a vizsgálat. Lépre kerültek a tolvajok, akik a bizonyítékok súlya alatt bevallották bűnüket.

Vezérik Csurity Szteván perlezi földműves volt, akhez később csatlakozott Dan Manojlo écska cigány. A kihallgatásuk még folyamatban van. Egy bűnlajstromuk teljes összeállításában még nincsen meg.

A letartóztatottakat gyanúsítják — többek között — hogy Murgity József perlezi kanásztól négy darab sertést, Bugarszki Sztevánról egy darab egy éves sertést, Szlankov Milántól egy juhot és négy bárányt loptak el.

Dan Manojlo beismerte, hogy Csuritytal egy sertést lopott Perlezen, azt azonban vallomása szerint a község közelében lévő erdőben levágták, husát részben elfogyasztották, részben pedig eladták. Egy sertést Becskerekre hoztak, ahol az iteni vásáron értékesítették. Valószínű, hogy a letartóztatottak lelkiismeretét még több lopás terheli.

A budapesti bombamerényletek tisztázódtak.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, nov. 27.

A budapesti négy bombamerénylet ügye a vallomásokkal ma tisztázódott.

A francia követség ellen Márffy József, a Ferenc József-laktanya ellen Horváth-Havas Lajos, a Páva-utcai zsidó imaház ellen Chriaszti József a merénylettervezők.

A bombák Márffy Bokréta-utcai lakásán készültek és a legutolsót Nesz Károly közlegény szerelte föl.

A fenti említettek a hírhedt „száz egyes” szövetség vezetői.

A rendőri nyomozás most olyan irányba terelődött, hogy kik pénzelték a bombamerényleteket, mert ezek fényűzően nagy lábon éltek.

A nyomozás most bevonta az eddigi kérdésekbe az Erzsébetvárosi kör ellen elkövetett bombamerénylet és az Athenaeum-nyomda szétrombolásának ügyét is. A nyomozó hatóságoknak az a felfogása hogy az összes merényletek között szervi összefüggés van.

HIREK

A király a vajdasági dobroyljácok zászlószentelésén. Novi Sadról jelentik: A vajdasági dobroyljác-szövetség december elsején zászlószentelési ünnepélyt tart Novi Sadról, amelyre Aleksander királyt is meghívták. A kabinetiroda hivatalosan értesítette a rendezőseget, hogy a király az ünnepségen személyesen részt vesz.

A Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület december 2-ikán délután 5 órakor tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűlés után lesz az egyesület idej első felolvasó ülése, amelyen Marton Andor fog Madách Imréről és költészetéről beszélni, míg az Ady-Társaság Színházának tagjai az Ember tragédiájának néhány jelenetét mutatják majd be színpadon. A felolvasó ülés a Kaszinó nagytermében lesz.

Sylvester Schäffer dec. 2. és 3-án. Sombor és Becskerek között közvetlen telefonösszeköttetés. Beogradból jelent tudósítónk: A postai- és táviratügyi miniszter elhatározta hogy új telefonvonalat épít Osijek és Sombor között. Az új vonalat még az őszi folyamán elkészítik. Tavasszal a szakaszt kibővítik és Sombort közvetlenül összekötik Becskerekkel.

A kath. vallásánarok vizsgálja. Beogradból jelent tudósítónk: A vallásügyi minisztériumban rendeltet készült, mely a középiskolai katolikus vallásánarok vizsgájáról intézkedik.

Sylvester Schäffer dec. 2. és 3-án. A szkupstina új palotája. Beogradból jelent tudósítónk: Az építészeti budgetben nagyobb összeget irányoztak elő a parlament új palotájának befejezésére. Remélik, hogy a budgettörvény meghozatala után rövidesen elkészül a szkupstina új monumentális otthona.

A dalárdák kongresszust tartanak. Beogradból jelent tudósítónk: Az ország területén működő dalárdák december elsején és másodikán kongresszust tartanak Zagrebban.

Sylvester Schäffer dec. 2. és 3-án. Furesa rendelkezés. Pancsevoról jelentik: Hrisztity pancsevoi rendőrfőkapitány, akit nemrégiben a városi képviselőtestület állásától fel függesztett és a belügyminiszter utasítására újra visszahelyezett, tegnap feltűnést keltő rendeletet adott ki, amelyben megtiltja, hogy a filmek magyarító szövegét a jövőben német nyelven is vetítsék.

Az Amerikába kivándorlók figyelme. A rendőrség közli, hogy a jövőben Amerikába szülő kivándorlói utlevelekhez az illetékes törvényszék végzését kell csatolni, mely szerint igazolja, hogy jelenleg nincsen büntető eljárás folyamatban ellene.

Közvetlen telefonösszeköttetés Csehszlovákia és Magyarország között. Illetékes helyről nyert értesülés szerint a csehszlovák postaminisztérium és a magyar kereskedelmi minisztérium között állandó tárgyalások folynak a közvetlen telefonösszeköttetés felvételére vonatkozóan. Ha a tárgyalások eredménnyel járnak, akkor rövid időn belül megnyílik Magyarországgal a közvetlen telefonösszeköttetés.

Sylvester Schäffer dec. 2. és 3-án.

Francia könyvgyűjtemények. Gazdag francia könyvgyűjtemény érkezett meg az Orienthez. A kollekciónban megtalálhatók a francia könyvpiac legújabb és legkiválóbb termékei a legpompásabb kiállításban. A kollekciónban mindenkinél van megfelelő könyv, egy olesóság, mint tartalom dolgában. Rendelkezésre állanak a közönségnek a legszebb gyermek képeskönyvek, mesekönyvek művészi kiállításban és remek illusztrációkkal. A könyvek kaphatók az Orient főutcai üzletében.

Sylvester Schäffer dec. 2. és 3-án.

Vesztett eb garázdálkodott Becskerekben. Tegnap délelőtt egy vestett eb garázdálkodott a Car Dusanova utcában. Herczog Emil fűszerkereskedő kutyáján ütött ki a vestettség. A kutya Bokanity Vukoszava földművesasszonyt, Jungheim Ádám szabómestert és leányát Etelt, valamint Poch Jánost a lábán megharapta. Hatósági intézkedésre valamennyi sérültet a Pasteur-intézetbe szállították.

Sylvester Schäffer dec. 2. és 3-án.

Adomány. A Torontáli Agrárbank tisztviselőjára Vudj György halála alkalmával lapunk útján 250 dinárt adományozott a róm kath. árvaháznak.

Sylvester Schäffer dec. 2. és 3-án.

Olesó zeneművek. Az Orient vállalat a legújabb kabarédalok és táncok kottáiból egy olesó kollekción állított össze, amelyhez rendkívül jutányos áron juthat a zenekedvelő közönség. A tánc és kabarédal kollekciónak minden egyes darabja csak 5 dinár és kaphatók az Orient főutcai üzletében.

Sylvester Schäffer dec. 2. és 3-án.

Sylvester Schäffer Becskerekben. Tegnap számunkban tévesen jeleztük Sylvester Schäffer becskerei szereplésének idejét. Művésztét nem 1-én és 2-án, hanem 2-án és 3-án tartja meg. Erdemesnek tartjuk leközelni budapesti szereplésének kritikáját. Hatalmas eseménye a műsornak Sylvester Schäffer vendégjátéka. Ő a világ legsokoldalúbb, legügyesebb művésze. Először mint perzsa kóklér nevezte magát, később pedig mint japán zsonglőr ejti őket bámulatba. Ha kell, zseniális festőművész, aki egy pillanat alatt a legszebb olajfestményt varázsolja a vászonra. S milyen táncos! Partnere a világhírű Lili Krüger, a berlini operaház művésznője. Ugy táncol Schäffer, hogy fölveheti a versenyt a világ legjobbjaival. Feltűnést kelt mint sportember is — Heimatland nevű fellépésén olyan mutatványokkal ejt bámulatba, melyekre büszke lehetne akármelyik cirkus műlovarja. — Bátor, meglepő biztos, mint céllövő, Csupa finomság, költészet a muzsikája, mikor hegedűszólójával ragadtatja el a közönséget. Műlatványait a newyorki utcai élet egyik jellegzetes alakjának, a kopott és foltos néger muzsikuskának a számával egészíti ki. A délece férfi ideálja, mint gladiátor, olyan, mint Parsifal. — A jelmezeket Hans Heye, a berlini párművészeti múzeum igazgatója tervezte és a newyorki Ryss-cég készítette. — Jegyek az „Orient” főutcai üzletében kaphatók.

A család vilagsári utazó 77 havi fogházat kapott. A Havas-ügynökség jelenti Newyorkból, hogy Cookot, a híres világotutazót százhetvenhét havi fogházra és tizenkétezer dollár pénzbüntetésre ítélték meg nem engedett spekulációk miatt.

Sylvester Schäffer dec. 2. és 3-án.

Iskolaigazgató, aki hajenyirással akar fegyelmet teremteni. Rendkívül mulatságos tanügyi rendelkezésről beszélnek Marosvásárhelyen. A marosvásárhelyi felső polgári iskola igazgatója a tanulóifjúság megfegyverzési vágyától vezérelve, elrendelte, hogy az intézet minden növendéke köteles haját kopaszra nyírni. Ugyancsak elrendelte az igazgató ur, hogy délután öt órától kezdve a tanulók sem az utcán, sem nyilvános helyiségben nem mutatkozhatnak. Aki nem respektálja az intézkedéseket, azt haladéktalanul kicsapják az iskolából. A rendelet miatt, amely a tanulóifjúságot hajdizsztól fosztja meg és szabad testmozgásában korlátozza, a szülők tiltakozni fognak a felettes tanügyi fórumnál.

Sylvester Schäffer dec. 2. és 3-án.

A szentbernáthegyi barátok, mint mozdídarab szereplői. A szentbernáthegyi barátok életét eddig csak Ohorn német színműrő vitte színpadra. Darabja Budapesten a Vigaszházban is nagy sikerrel került színre. Most azonban nemsokára a mozivászon is meg fognak jelenni ezek a legendás híri derék szerzetesek híres kutyáikkal együtt. A mozdídarabnak az lesz a fődekkessége, hogy benne maguk a szentbernáthegyi kolostor lakói szerepelnek. Erről az érdekes hírről Henry Bordeaux a jeles francia író s a francia Akadémia tagja számol be a L'Illustration című párisi képes újságban és fényképekkel tarkított hosszú cikkében elmondja, hogyan nyerté meg a szentbernáthegyi barátokat arra, hogy egy a saját re-

gényéből készült filmen szerepeljenek. Ez meglehetősen kényes dolog volt, mert regényének hőse házasságtörő, de bűnbánó és bűnéért halállal lakoló asszony, aki szeretőjével együtt a hegyekben szerencsétlenül jár, mind a ketten lezuhannak a férfi halálra zuzza magát, az asszony pedig súlyosan megsebesül és a mentési munkálatoknál jut szerep a barátoknak. Nagy zavarban voltak a derék szerzetesek, amikor az író előállt kérésével és a legtöbben elleneztek annak teljesítését, de végre is a prior szava döntött, aki azt mondta, hogy a darab tendenciája erkölcsös és így misem áll utjában annak, hogy az egész világ közönsége mozivászonon lássa az életmentő szerzetesek működését. A mozi darab utolsó jelenete; a szerencsétlenül járt asszony halála a kolostorban játszódik le és a prior azt is megengedte, hogy ennek kapcsán a kolostorbéli életet is bemutassák a filmen.

Az én Újságom legújabb száma kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 4 dinár.

Atutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére **valutabiztosításokat** legjuttányosabban eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16 Vezérigazgató 52.**

Gyógyítható a tuberkulózis. Prágából jelentik: A tuberkulózis új gyógyszerével gyógykezelnék egy idő óta a prágai klinikán. Az új szernek hatása az orvosi lapok szerint, sokszorosan felülmúlja minden eddigi, a tüdőbetegek gyógyítására használt szernek gyógyhatását. Az új oltószerről a legelőkelőbb német orvosi lap, a Therapeutische Halbmonatshette így ír: „Az óriási beteganyagot nyert tapasztalatok meglepőek. A betegek már rövid idő múlva megszabadulnak a legkimozott panaszaitól, még a leg súlyosabb esetekben is. Az eddig esleppithatatlan köhögés, a makacs láz, a bő váladék, az eddig befolyásolhatatlan hát- és mellfájdalmak és szúrások s a rendkívül kellemetlen éjjeli izzadás csökken és rövidesen megszűnik. Feltűnik az oltások után — még olyan betegeknek is, akiknél a kezelés előtt még az étel gondolata is undort keltett — az étvágy gyors, farkasétvágy fokozódó javulása, melyet jelentékeny súlygyarapodás követ. Egynéhány oltás után elmúlik a betegek állandó fáradtsága, bágyadsága, elesettség, visszakapják életkedvüket és még a kezelés tartama alatt a munkaképességüket”. Hasonlóan frapáns gyógyhatást értek el a szerrel asztmás betegeknek is.

Atutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál** (Srpska Zadrúžna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

Beeskereken lesz a háztulajdonosok vándorgyűlése.

A beeskereki egyesület átirata a novisadi szövetséghez.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 28.

A beeskereki háztulajdonosok egyesülete, mely hetek óta már intenzív működést fejt ki s amely a vajdasági háztulajdonosok mozgalmanak a tulajdonképpeni megindítója, tegnap átiratot intézett a novisadi testvérszövetséghez. Az átiratban örömmel üdvözlö a novisadi egyesület működését és a lap-

kiadás gondolatát. Hangsúlyozza, hogy az összes vajdasági testvéregyesületekkel együttesen memorandumot dolgozott ki, amelyet a közel jövőben a belügyminiszter és a képviselőház elé terjesztenek. A memorandumban a háztulajdonosok 1924 január hó elsejétől kezdődőleg követelik a lakástörvény megváltoztatását. A beeskerekiek arra kérik a novisadi háztulajdonosokat, hogy az első vándorgyűlés helyül Beeskereket válasszák.

A novisadi háztulajdonosok egyesülete a napokban határoz a válasz felett. Értesülésünk szerint valószínű, hogy elfogadja a beeskerekiek meghívását.

SZINHAZ.

Az **Ady-Társaság Színháza** december 4-én mutatja be elsőnek Beeskereken Schubert bájos muzsikájú „Három a kislány” operettnek a folytatásos darabját, a **Mädtyt**. Az első előadásra jegyek máától kaphatók az Orient főutcai üzletében.

Uj narancs érkezett. Tegnap érkezett városunkba az első vagon narancs Olaszországból és különös, hogy a narancs már mostan is szép sárga és édes, nem oly savanyú, mint más években ilyenkor szokott lenni.

TÖZSDE

November 27.

Beograd. (Zárlat.) London 386, Páris 481, Newyork 8825, Genf 1547, Milano 383, Prága 25690, Wien 0124, Bukarest 43, Amsterdam 3372, Bruxelles 41680.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 571, London 2501, Páris 3095, Milano 2477 és fél, Prága 1665, Wien 00080 és fél, Budapest 00305, Beograd 652 és fél, Bukarest 292 és fél, Varsó üres, Berlin 100 billióra 75 frank, Szófia 435.

Budapest. (Zárlat.) Newyork 20050—21150, Prága 580—624, Wien 2815—3035, Beograd 228—242, Bukarest 106—119, Varsó 035—055.

A **Rózsavölgyi és Moravetz zenealbumok** megérkeztek és kaphatók az Orient főutcai üzletében. A gyönyörű kiállítású gazdag tartalmu albumok igen alkalmasak karácsonyi ajándéknak is. A **Moravetz** album ára 60 dinár, a **Rózsavölgyi** féle pedig 50 dinár.

Magyar Lányok legújabb száma megérkezett és kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 4 dinár.

Közgazdaság

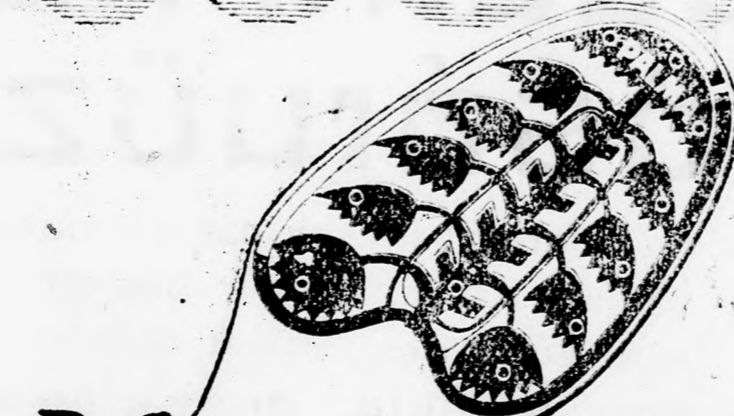
A **dzsombolji iparvállalatok** áthelyezése. Osijekről jelentik, hogy a Decker-féle dzsombolji kalapgyár Osijeken keres a letelepedésre alkalmas területet. Hír szerint még több jugoszláviai ipari vállalkozás fog az ország belsejébe költözni Dzsomboljra.

Cseh ipari vállalkozások Jugoszláviában. Beogradi jelentések szerint egy cseh tőkékből álló társaság Jugoszláviában több ipari vállalatot óhajt létesíteni. Mindenekelőtt egy mezőgazdasági gépgyárat, cukorgyárat, szesz- és sörgyárat akarnak létesíteni.

Keramiai kurzus Szlovéniában. A ljubljani technikai középiskolában egy keramiai kurzust nyitnak meg, amely egy évig tart és praktikus és elméleti irányban fogja kiképezni a hallgatókat.

A **cukor már megint drágább.** Tegnap a cukorgyárak a cukor árát megint 50 dinárral emelték, ma ára vagonnál kristályalapon 19 dinár kilogrammonként.

300%

Megtakarítást a börtelppel szemben nyújt a Palma Kaucsukarok és talp

Császári udvarok mulatságai.

Rudolf trónörökös bizalmasának elbeszélése.

Mostanában, királypütesek, monarchista mozgalmak idején szokatlanul nagy erővel támadtak életre azok az emlék ratok, amelyek az udvari élet levegőjéről, az uralkodó családok olyan intimitásairól szólnak, amelyekbe ritkán pillanthat bele a közönség nagy tömege. A most fellendült memoár-irodalom sok érdekes terméke közötti is kitűnik Jul us Sepsnek, Rudolf trónörökös egyik bizalmasának nemrég megjelent könyve, amely sok intim megfigyelést közöl a tragikus és titokzatos körülmények között elhunyt trónörökös-ről. Ezekből a kedves karcolatokból mutatoul alább közlünk néhányat.

Vilmos Hohenzollern herceget, aki később II. Vilmos császár lett, nagypapája, I. Vilmos császár nagyon rövid pörázra fogta gyermekkorában. Sőt még felszedülése után is. Rudolf trónörökös mesélt, hogy egy alkalommal zergevadászatra hívta meg Vilmos főherceget. A fiatalember szeretett volna egy új szarvasbőrnadrágot, de nagypapája úgy vélte, hogy jó a régi vadászruhája is. Csak hosszú kapacitálásra utalványozott ki a német császár 50 forintot a Wienben megrendelt új nadrágra; de a szabónak ezért az összegért is három felszólítást kellett írnia az udvari hivatalnak, amíg végre kifizették. Különben is I. Vilmos császár, noha nagyon szívesen az unokáit, sohasem adott nekik egy szent tőbb zsebpénzt, mint 10 márkát. Ezt is csak akkor, ha az unokák az előbb kapott 100 márkával elszámoltak az utolsó pfennigig. Ez az elszámolás sokszor nehézségekbe ütközött. Hogy miért...

Rudolf trónörökös ekkor vette észre, hogy a beszélgetésnél felesége, Stefánia főhercegnő is jelen van. Kissé megzavarodott és azután mosolyogva tette hozzá:

— ... Hogy miért, azt majd más alkalommal mondom el.

Frigyes főherceget, noha az öreg Albert főherceg óriási vagyonának volt örököse, fiatalkorában pénz dolgában elég rövidre fogták. Pedig Frigyes nagyon ficélis cimborá volt, akinek mulatozásaira sok pénz kellett. Egy alkalommal meglátogatta Rudolf trónörökös a prágai Hradsinban. Ez este nagyszerűen megvesoráztak, sőt ugylátszik Frigyes keleténél többet talált inni az aranyosz nő francia pezsgőből. Ilyenkor mindig felébredt benne pirotechnikus szenvedélye. Borzasztóan szeretett tűzijátékokat rendezni. Sajnos, a házban nem volt lőpor, de Frigyes elég találékony volt ahhoz, hogy ne kelljen lemondania szórakozásáról. Felment felesége hálószobájába — mesélt Rudolf trónörökös — elrekvirálta az összes parfümöket és esszenciákat, azután az éjjeli szekrényből elővett egy d'szkrét edényt, ös-zekeverte a toalettszal drágaságait és egy hosszú zsinorra köve az edényt, az ablakon lebocsájtotta. De mielőtt utnak indította volna meg-

gyújtotta a tartalmát. Sok színű láng csapott fel és mint ragyogó fenomén ereszkedett le lassan a „tűzijáték” a második emeletről a földszint felé. De utközben katasztrófa történt. Az első emeleten éppen Augusztia Karolina német császárné ablakai alatt — a császárné vendégségben járt Prágában — az edény felrobbant és eserepei nagy zajjal hullottak be a terraszra. Az esetnek vak tüzilárma lett a következménye, amely az egész Prágát izgalomba hozta. Frigyes rögtönzött vulkánját meglátták a városban is, fellármázták a tűzoltóságot, amely teljes apparátussal vonult a Hradsinhoz a tűz oltásához. A tűzoltók a palota minden szobáját végigjárták, de persze tüzet seholsem találtak, sőt nem találtak meg az eset után Frigyes sem, aki ijedtében — egy otomán alá bujt.

A trónörökösné Rudolfnak ezt a vidám történetét meg-megismétlődő kacagással és szellemes megjegyzésekkel kísérte.

— Prágában — mesélte tovább Rudolf — még most sem tudják a ragyogó jelenség eredetét és a számtalan kombináció után, amit az esethez fűztek, a prágai egyetem egyik tudós tanára végül is azt a megnyugtató magyarázatot szolgáltatotta, hogy valószínűleg egy kisebbrendű meteor robbant fel a Hradsin terraszra felett és ezt látták meg a városban.

A trónörökös szívesen eldiskurált a halálról is. Egy alkalommal a következőket mondotta:

— Időnkint meglátogatom a haldokló embereket, hogy lássam arcvonásaikat a tűnő élet utolsó pillanataiban. Mondhatom, minden ember másként hal meg, de a legtöbbször mégis a megbékülés vonásait látom a haldoklók arcán és ebből azt következtetem, hogy a meghalás nem lehet olyan borzasztó, mint mi egészséges emberek rettegésünkben elgondoljuk. A trónörökösnét is hozzászoktattam ehhez a gondolathoz és ő is látott már több haldoklót. Néhány héttel ezelőtt láttam az utcán egy napszámost, akit egy teherkocsi gázolt el. A kerekék a mellkasát ronsolták szét. A haldokló vonásai esodálatosképpen egészen nyugodtak voltak. A halál közelsége ugyilátszik mindent kiegyenlített.

Canon, az ismertnevű festő gyakran megfordult udvari társaságokban, ahol igen kedvelt ember volt, mert humorával az egész társaságot felderítette. Egy alkalommal Rudolf trónörökös vadászatra hívta meg a híres piktor. Egy jókedvű társaságban indultak el vadászni és úgy intézkedtek, hogy reggelizés az erdőben terítsenek. A társaság azonban nem találta meg azt a helyet, ahol a reggelit elkészítették és így éhesen vadásztak tovább. Farkasvággyal tért haza a társaság a vadászkastélyba, ahol már dusan terített asztal várt rájuk.

— A piktor — mesélte Rudolf trónörökös — nem győzte bevárni a találást és gyors egymásutánban több pohár nehéz bort ivott meg. Nyomban az asztal alá került és mélyen elaludt. Mi megvacsoráztunk, majd valakinek az az ötlete támadt, hogy tréfálják meg a festőt, aki mindenkinek a rovására tréfát szokott üzni. Leszedettük az asztalt, a

piktor az asztal közepére fektették. Aztán előkerítettük a közelben található összes gyertyatartókat, körülraktuk vele a piktor, mint ahogy a ravatalt szokták, aztán egy kanecso hidegvizsel kiültük az álmat szeméből. Canon ijedten felült és körültekintett. Soha nem felejttem el ezt az arcot — mondotta Rudolf —

melyet az öntudat teljes visszaérése előtt vágott. Csak mikor a társaság kacagását hallotta, értette meg a tréfát és maga is — bár kissé savanykás ábrázattal — együtt nevetett a társasággal.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel
JUHÁSZ FERENC.

Narancs és citrom megérkezett! Dió uton van!

Füge, jánoskenyér, lekvár, szilva, mák, rizs,
gyertya, cukorka és minden fűszer- és gyar-
matáru raktáron. Petróleum, ecetsav, só!

Üzv. Guttmann Jakabné és Fiai Veliki Becskerek.

2182

Elsőrendű bécsi gyártmány **új zongorák érkeztek**
legjobb békebeli anyagból. Épügy mindenféle réz-, fa-, fűvös- és húroshang-
szerek, azok kellékei és friss, legjobb német és olasz hurok.

Javítások: fűvös-, vonós stb. hangszerekből gyorsan és jutányosan eszközöztetnek. Egy tanonc felvétetik.

Lenhardt Antal első bányai hangszerkészítő
Veliki Becskerek, Fő-utca.

Zagrebi és budapesti
tőzsdei megbízásokat,

átutalásokat

legelőnyösebben

Gózsá Zsigmond

irodája útján, telefon 240, Brigadica
Riszlitya (Aradáci) utca 168. szám.
2176

Egy hajórakomány prima

bükkhasábfá (múlt évi vágás)

érkezett és bármily mennyiségben a legjutányosabb árban kapható
Vukanović Vojinnál Vel. Becskerek. Pupinova (Árpád) utca 9. sz. alatt.

Minden versenyt
kizárva!

Modern, nagy rőfősáruüzlet

fennáll 15 év óta (aranybánya) bánáti kis városban, vasuti
gócpont, 40 jómódu román, német, magyar, tót község
által körülveve, családi okokból

házzal vagy anélkül, árucikkal együtt azonnal eladó.

Szükséges tőke 600.000 lei, a maradvány kedvező fizetési
feltételek mellett.

Felvilágosítást nyújt:

WHITEHOUSE DIREKTION

TIMISOARA, ezelőtt „Délvidéki”.

2126

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Könyvelésben jártas ²¹⁷⁷
irodakissasszony!
azonnali belépésre keresek. Szerb
nyelv ismerete szükséges.
KOHN IGNÁC
bor- és szeszáranyagkereskedése
Veliki Becskerek, a nagyhid mellett.

Leányom részére tisztességes
családnál ²¹⁷⁹
teljes ellátást keresek
pár hétre.
Cím a kiadóhivatalban hagyandó
„Külön szoba” jelígyével.

Jó házikoszt
abonnensek számára a „Zenélő órá”-hoz
címzett vendéglőben, Korona-u. 40. sz.
alatt. — Kitiűd italokról és pontos
kiszolgálásról gondoskodik tisztelettel
Dopler Ferenc, vendéglős.

ELADÓ
20 pár szegedi magasrepülő galamb.
JÁRA JÓZSEF
Bajza-utca 19, vagy Nicora-féle bor-
pince, Ambrózy szappangyáros házá-
ban, a nagyhid mellett. ²¹⁶⁸

**A CUKORGYÁRI
KANTIN**
TELJES BERENDEZÉSSEL
AZONNAL BÉRBEVEHETŐ.

Csak szorgalmas, józan
és szakképzett pályázók
nyújtsák be írásbeli
ajánlataikat, az eddigi
működési helyük meg-
jelölésével. A vonat-
kozó pályázatban ki-
tűntetendő azon összeg
is, amelyet pályázók
óvadék címén letétbe-
helyezni képesek.

Az így felszerelt írásbeli pályázatok a
CUKORGYÁR RT. IGAZGATÓSÁGAHOZ
VELIKI BECSKEREK,
terjesztendők be.
2166

**A Nagybecskerek Tengerifeldol-
gozó és Olajgyár Rt.**
azonnali belépésre megbízható, ügyes
**LÓÁPOLÓT
KERES.** ²¹⁷⁴

**Kredenz és mosdó márvány-
lappal, képkeretek, üvegek
jutányosan eladók**
Melencei-utca 7, kapu alatt balra,
első ajtó. ²¹⁶⁸

Krumenacker István
nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél
felülvizsgálást és vasuti szállítástól
eredő mindennemű visszkereseteket
(hiányok, sérülések és határidő tul-
lépések).
Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Kiadja Pleitz Fer. Pál